
Beslutningsforslag nr. B 135. Fremsat den 30. marts 2007 af Charlotte Fischer (RV), Marianne Jelved (RV) og Margrethe Vestager (RV)

Forslag til folketingsbeslutning om afregulering af universiteterne

Folketinget pålægger regeringen at gennemgå det regelsæt, der regulerer universiteternes virksomhed, med henblik på at afregulere og mind-

ske statens detailstyring af universiteterne og inden den 1. oktober 2007 sende udvalget en rapport herom.

Bemærkninger til forslaget

Afbureaukratisering og regelforenklning i den offentlige sektor har været på den politiske dagsorden i adskillige år. Det Radikale Venstre har for nylig selv lanceret et udspil om en tillidsreform af den offentlige sektor, som lægger op til at mindske den statslige detailstyring af offentlige institutioner i kommunerne.

Statens detailstyring begrænser sig imidlertid ikke kun til kommunerne. Universiteterne er tilsvarende spundet ind i regler, bekendtgørelser og krav om ministergodkendelse.

Forslaget lægger op til, at universiteterne skal have mere frihed end i dag. Det skal være en økonomisk frihed, der baner vejen for en endnu stærkere satsning på den langsigtede frie forskning. Det skal være en organisatorisk frihed, så universitetsbestyrelserne kan indrette uddannelser og forskning, som de finder bedst – i tillid til, at de har de bedste forudsætninger for at planlægge universitetets opgaver.

Forslaget følger op på løfterne i universitetsreformen fra oktober 2002. Her blev universiteterne stillet i udsigt, at der ville blive sat en stopper for detailstyringen af universiteterne ved at nedbringe antallet af regler og bekendtgørelser. I stedet skulle der lægges større vægt på rammestyring.

Rektorkollegiet har i slutningen af 2005 gjort status over udmøntningen af hensigterne i universitetsreformen. De vurderer, at der fortsat er lang vej til at gøre universiteterne til frie selvejende institutioner.

Blandt andet fremhæves, at universiteterne stadig er underlagt både rigsrevisor og institutionsrevisorer. Det burde være tilstrækkeligt, at de følger årsregnskabsloven og kun er underlagt én revisor. De skal også selv kunne bestemme, hvilket lønsystem de bruger. I dag er de pålagt at bruge det statslige SLS.

Endvidere er det fortsat uklart, om universiteterne kan overtage egne bygninger. Det bremser for, at universiteterne reelt kan blive selvejende institutioner.

Også reglerne for godkendelse af nye uddannelser og ændringer i bestående uddannelser er stadig administrativt tunge. Uddannelsesbekendtgørelsen fastlægger ret konkrete regler for opbygningen af uddannelser, og den levner ikke megen plads til frihed og fleksibilitet. Dette er en udynamisk struktur i en globaliseret verden, hvor krav og efterspørgsel efter uddannelser er meget foranderlig. Tiden er inde til at slippe universiteterne fri af dette bureaukrati.

Universiteterne skal ligeledes mere frit kunne bestemme krav til optag. I dag er de tvunget til at følge en meget detaljeret adgangsbekendtgørelse. Ministeriet skal f.eks. godkende universiteternes optagelsesprøver og samtaler i forbindelse med kvote 2. Færre bestemmelser i bekendtgørelsen vil give universiteterne friere hænder til at finde nye og bedre måder at rekruttere studerende på.

Dette er blot eksempler på, at man endnu ikke har realiseret hensigterne bag universitetsreformen. Derfor pålægger forslaget regeringen at gennemgå bekendtgørelser og centrale regler gældende for universiteterne med henblik på både at afregulere og afbureaukratisere.

Men med friheden følger også et ansvar. Derfor skal universiteterne i stedet for detailregler bindes op på nogle overordnede rammemål om forskning, undervisning, innovation, beskæftigelse, socialt ansvar og internationalisering. Disse helt overordnede udviklingsmål formuleres i samarbejde med det enkelte universitet i en udviklingskontrakt.

Det er afgørende, at målene er få og overordnede. Ellers risikerer kontrakterne blot at blive en ny detailregulering af universiteternes virksomhed.

Skriftlig fremsættelse

Charlotte Fischer (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afregulering af universiteterne.

(Beslutningsforslag nr. B 135).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.